RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

IXe KAMER

A R R E S T

nr. 217.277 van 17 januari 2012
in de zaak A. 172.838/IX-5309

In zake : Jeroen VAN NIEUWENHOVE
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Veerle Tollenaere en Tom De Sutter
kantoor houdend te 9000 Gent
Koning Albertlaan 128
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

de BELGISCHE STAAT, vertegenwoordigd door de minister van Binnenlandse Zaken
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Patrick Peeters
kantoor houdend te 1000 Brussel
Terhulpsesteenweg 120
bij wie woonplaats wordt gekozen

Tussenkomende partij :

Chantal BAMPS
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Dirk Lindemans
kantoor houdend te 1000 Brussel
Keizerslaan 3
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 10 mei 2006, strekt tot de nietigverklaring van het koninklijk besluit van 5 maart 2006 waarbij Chantal Bamps, auditeur in de Raad van State, tot staatsraad wordt benoemd.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij arrest nr. 206.431 van 6 juli 2010 worden de debatten heropend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 25 oktober 2011.

Staatsraad Johan Bovin heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Tom De Sutter die verschijnt, en die tevens loco advocaat Veerle Tollenaere verschijnt voor de verzoeker, advocaat Patrick Peeters, die verschijnt voor de verwerende partij, en advocaten Dirk Lindemans en Bert Van Herreweghe, die verschijnen voor de tussenkomende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Walter Van Noten heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. Wat de feiten betreft kan worden volstaan met een verwijzing naar de uiteenzetting ervan in het voormelde arrest nr. 206.431 van 6 juli 2010.

IV. Bevoegdheid van de Raad van State om kennis te nemen van het beroep

4. In antwoord op de in het arrest nr. 206.430 van 6 juli 2010 gestelde prejudiciële vraag, die identiek is aan degene die ook in de voorliggende zaak werd voorgesteld, heeft het Grondwettelijk Hof in zijn arrest nr. 123/2011 van

7 juli 2011 voor recht gezegd dat in de in overweging B.6.5. van dat arrest vermelde interpretatie, met name dat een aantal staatsraden geen deel mogen uitmaken van de algemene vergadering wanneer dient te worden beraadslaagd en gestemd over de voordracht van kandidaten voor een vacant ambt van staatsraad en dat, wanneer een beroep wordt ingesteld tegen het besluit houdende benoeming van een staatsraad waaraan de voormelde voordracht is voorafgegaan, uitsluitend staatsraden die geen deel hebben uitgemaakt van de algemene vergadering kennis kunnen nemen van dat beroep, artikel 14, § 1, eerste lid, 1°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973 (hierna: R.v.St.-wet), in samenhang gelezen met artikel 70 van diezelfde wetten, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met het algemeen rechtsbeginsel van de objectieve onpartijdigheid van de rechtscolleges, niet schendt.

5. De kamer van de Raad van State die thans kennis neemt van het beroep is samengesteld uit staatsraden die geen deel hebben uitgemaakt van de algemene vergadering die heeft beraadslaagd en gestemd over de voordracht van kandidaten voor het betrokken vacante ambt van staatsraad.

6. Er ligt derhalve geen schending voor van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met het algemeen rechtsbeginsel van de objectieve onpartijdigheid van de rechtscolleges.

V. Ontvankelijkheid van het beroep

Belang

Standpunt van de partijen

7. In het verzoekschrift zet de verzoeker uiteen dat hij “als voorgedragen kandidaat voor de betrekking van staatsraad waarin de bestreden benoeming is gebeurd, evident belang (heeft) bij de nietigverklaring van die

benoeming. Een nietigverklaring doet voor hem een nieuwe kans op een benoeming in het ambt van staatsraad ontstaan."

8. In haar laatste memorie sluit de verwerende partij zich aan "bij het verslag van de heer Eerste auditeur-afdelingshoofd", waarin ambtshalve wordt vastgesteld dat het beroep niet ontvankelijk is, aangezien de verzoeker op het ogenblik van het instellen van het beroep als voorgedragen kandidaat voor de betrekking waarin de bestreden benoeming is gebeurd evident belang had bij de nietigverklaring van de benoeming van de tussenkomende partij omdat een nietigverklaring voor hem een nieuwe kans op een benoeming in het ambt van staatsraad zou doen ontstaan, maar dat de verzoeker bij koninklijk besluit van 12 maart 2008 tot staatsraad werd benoemd en thans dit ambt bekleedt, zodat het belang waarop de verzoeker zich kon beroepen op het ogenblik van het instellen van het annulatieberoep niet meer voorhanden is.

9. In zijn laatste memorie laat de verzoeker met betrekking tot zijn "actueel belang bij de vernietiging van het bestreden besluit", nog gelden wat volgt:

> "2.1. Op het tijdstip van het instellen van het beroep tot nietigverklaring had de verzoeker een duidelijk en zeker belang, hetgeen in het auditoraatsverslag impliciet wordt bevestigd. De voornaamste, doch niet uitsluitende, betrachting van de verzoeker was inderdaad door de nietigverklaring van de bestreden benoeming te verkrijgen dat het ambt opnieuw open verklaard wordt en dat hij aldus de kans krijgt om zelf, in de plaats van de tussenkomende partij wiens benoeming nietig verklaard is, in het ambt te worden benoemd (cfr. R.v.St., Adriaensen, nr. 175.107, 27 september 2007; Geens, nr. 189.347, 8 januari 2009).
>
> Op het ogenblik van het indienen van zijn annulatieberoep had de verzoeker een persoonlijk belang bij de vernietiging van de bestreden benoeming tot staatsraad, ambt waarvoor hijzelf kandidaat was.
>
> Sindsdien is verzoeker benoemd tot staatsraad bij koninklijk besluit van 12 maart 2008 (B.S. 14 april 2008). Die nieuwe feitelijke ontwikkeling heeft een invloed op de actualiteit van het belang van de verzoeker, maar doet dit belang allerminst teniet, in tegenstelling tot wat in het auditoraatsverslag op uiterst summiere wijze wordt voorgehouden.
>
> De verzoeker kan die invloed op de actualiteit van zijn belang overigens ook pas nu toelichten, aangezien de nieuwe feitelijke ontwikkeling zich pas geruime tijd na de neerlegging van de memorie van wederantwoord heeft

voorgedaan. Van de verzoeker kan ook niet worden verwacht dat hij reeds in zijn verzoekschrift aantoonde dat ook na de realisatie van een toekomstige en onzekere feitelijke gebeurtenis - in casu zijn benoeming als staatsraad - zijn belang actueel zal blijven.

2.2. In het auditoraatsverslag wordt uitgegaan van de premisse dat door de benoeming als staatsraad '(h)et belang waarop de verzoeker zich kon beroepen op het ogenblik van het instellen van het annulatieberoep (...) derhalve niet meer voorhanden (is)'. Daaruit wordt besloten dat 'de vordering niet ontvankelijk is'.

De Raad van State heeft nochtans vroeger al gesteld dat '(a)1 valt niet uit te sluiten dat een verzoekende partij haar belang bij een welbepaalde vaste benoeming verliest wanneer zij naderhand een vaste benoeming in het geambieerde ambt verkrijgt, (...) zulks slechts aan de hand van de concrete omstandigheden van de zaak (kan) worden afgeleid en niet als algemene regel worden vooropgesteld' (R.v.St., Verschueren, nr. 176.502, 8 november 2007). In verscheidene zaken werd om die reden de verzoeker in de gelegenheid gesteld om zijn actueel belang nader toe te lichten in het licht van de nieuwe feitelijke ontwikkelingen (R.v.St., Petit , nr. 118.824, 29 april 2003; Van Der Heyden, nr. 146.482, 23 juni 2005; Adriaensen, nr. 175.107, 27 september 2007).

Ook het Grondwettelijk Hof heeft deze zienswijze bijgetreden. Voor wat betreft het vergelijkbare en zelfs nog meer evidente geval van het veronderstelde verlies van belang in geval van oppensioenstelling stelde het Hof het volgende: 'Een verzoeker verliest niet noodzakelijk elk belang bij de vernietiging van een onwettige benoeming wanneer hij op pensioen wordt gesteld. Aldus, al kan hij de functie waarvan hij de toewijzing betwist weliswaar niet meer ambiëren, toch kan hij een belang, moreel of materieel, behouden bij de vernietiging erga omnes van de beslissing die hem heeft belet die functie te bekleden. Bovendien zal een vernietigingsarrest het hem vergemakkelijken de fout van de administratie aan te tonen indien hij voor de burgerlijke rechter een geding instelt.' (GWH, nr. 117/99, 10 november 1999, B.7; voor een toepassing in 's Raads rechtspraak: R.v.St., Adriaensen, nr. 175.107, 27 september 2007). Hieruit blijkt dat a fortiori voor het geval dat de verzoeker inmiddels benoemd werd in het betrokken ambt, zijn belang niet noodzakelijk verloren gaat en dat uit de gegevens van de zaak kan blijken dat hij zijn belang blijft behouden.

In dit geval blijkt uit de concrete omstandigheden van de zaak dat de verzoeker wel degelijk nog een duidelijk, zeker en actueel -en niet louter moreel- belang heeft bij de gedeeltelijke vernietiging van het bestreden besluit, zoals hieronder wordt uiteengezet.

2.3. Het feit dat de verzoeker door zijn latere benoeming als staatsraad dan de tussenkomende partij een lagere anciënniteit heeft in het betrokken ambt, heeft tot gevolg dat hij voor zijn verdere loopbaan in dit ambt bij latere bevorderingen achtergesteld zal worden ten aanzien van de tussenkomende partij.

Om benoemd te kunnen worden als kamervoorzitter, moet een staatsraad immers drie jaar benoemd zijn in zijn ambt (artikel 74/2, § 3, eerste lid, R.v.St.-wet). Door haar vroegere benoeming zal de tussenkomende partij bijgevolg eerder dan de verzoeker in aanmerking komen om mee te dingen voor een benoeming in dit adjunct-mandaat en zal zij bovendien steeds kunnen bogen

op een grotere ambtsanciënniteit dan de verzoeker bij het openvallen van zo'n (nieuw) adjunct-mandaat.

Voorts speelt de ambtsanciënniteit ook een rol in andere aangelegenheden, aangezien de orde van benoeming tot staatsraad overeenkomstig de artikelen 26 en 27 van het reglement van orde van de Raad van State niet alleen de rang bepaalt 'in de vergaderingen en bijeenkomsten van de Raad van State', maar ook een rol speelt voor verscheidene andere belangrijke aspecten van het verdere loopbaanverloop in het ambt van staatsraad, zoals de toewijzing aan een bepaalde kamer en de materies die men in die kamer kan behartigen.

Die achterstelling inzake anciënniteit is een vaststaand gegeven en kan allerminst als hypothetisch worden afgedaan. Men kan weliswaar voorhouden dat de verzoeker geen aanspraak kon maken op een benoeming als staatsraad, laat staan op een welbepaalde datum. Dat neemt echter niet weg dat de tussenkomende partij eerder dan de verzoeker is benoemd in hetzelfde ambt en dat de door de verzoeker aangevoerde middelen de onwettigheid van die benoeming aanvoeren.

2.4. In de gevallen waarin de Raad besloot tot het verlies van belang door een latere benoeming van de verzoekende partij in de betrokken functie, werd vastgesteld dat die functie niet meer dienstig was voor een verdere bevordering tot een hogere graad (R.v.St., Van Loock, nr. 140.898, 21 februari 2005), terwijl hier, zoals zo-even werd uiteengezet, de ambtsanciënniteit wel degelijk een invloed heeft op het verdere loopbaanverloop en een beslissende invloed kan hebben op een latere benoeming tot kamervoorzitter, wanneer die gelegenheid zich voordoet.

Eveneens te onderscheiden van de voorliggende zaak zijn de gevallen waarin de Raad oordeelde dat een benoeming in een gelijkwaardige functie in een andere dienst, waarbij geen concurrentie meer kon bestaan tussen de betrokken personen (R.v.St., Verbeeck, nr. 161.286, 13 juli 2006, Deportemont, nr. 167.289, 30 januari 2007). In deze zaak gaat het om een benoeming van de tussenkomende partij en van de verzoeker in hetzelfde korps, waar het uiteengezette verschil inzake ambtsanciënniteit een zeker en concreet gegeven uitmaakt waaruit het actueel belang van de verzoeker blijkt.

Volledigheidshalve zij ook opgemerkt dat het mandaat van kamervoorzitter dat de tussenkomende partij thans uitoefent in de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, haar aanspraken op grond van anciënniteit in de Raad van State onverlet laat. Haar ambtsuitoefening 'buitenshuis' heeft dus allerminst tot gevolg dat het belang van de verzoeker verloren zou gaan (vgl. a contrario R.v.St., Nevens, nr. 171.607, 29 mei 2007 - overlijden van de tussenkomende partij).

2.5. Het belang van de verzoeker blijft bijgevolg actueel, aangezien hij alleszins benadeeld wordt voor de toegang tot een adjunct-mandaat, de toewijzing aan een bepaalde kamer en de toewijzing van materies die in een kamer worden behartigd, gelet op het feit dat zijn ambtsanciënniteit lager is en blijft dan de ambtsanciënniteit van de tussenkomende partij (R.v.St., Godderis, nr. 161.080, 7 juli 2006; De Zutter, nr. 182.225, 22 april 2008).

Uit dit alles blijkt duidelijk dat de verzoeker nog een zeker en actueel -en niet louter moreel- belang heeft bij de gedeeltelijke vernietiging van het bestreden besluit, met name in zoverre het bestreden besluit de tussenkomende

partij in het ambt van staatsraad een ambtsanciënniteit verleent die hoger is dan die van de verzoeker, vanaf 15 april 2008, datum van de eedaflegging van de verzoeker."

Beoordeling

10. De verzoeker werd bij koninklijk besluit van 12 maart 2008 tot staatsraad benoemd en bekleedt thans dat ambt.

Het belang waarop de verzoeker zich op het ogenblik van het instellen van het annulatieberoep heeft beroepen, namelijk dat een nietigverklaring van het bestreden koninklijk besluit voor hem een nieuwe kans op een benoeming in het ambt van staatsraad zou doen ontstaan, is derhalve thans niet meer voorhanden.

11. In zijn laatste memorie laat de verzoeker nog gelden dat hij ingevolge zijn latere benoeming tot staatsraad een lagere anciënniteit heeft in het betrokken ambt met als gevolg dat hij bij latere bevorderingen achtergesteld zal worden ten aanzien van de tussenkomende partij, dat om benoemd te kunnen worden tot kamervoorzitter krachtens artikel 74/2, § 3, eerste lid, R.v.St.-wet een kandidaat immers drie jaar moet zijn benoemd als staatsraad, zodat de tussenkomende partij eerder dan hijzelf in aanmerking zal komen om mee te dingen voor een benoeming in dit adjunct-mandaat en de tussenkomende partij bovendien steeds zal kunnen bogen op een grotere ambtsanciënniteit.

12. Er dient te worden vastgesteld dat de verzoeker inmiddels de drie jaar ambtsanciënniteit heeft bereikt die volgens voormeld artikel 74/2, § 3, eerste lid, R.v.St.-wet de enige anciënniteitsvereiste is om tot kamervoorzitter te kunnen worden aangewezen.

Krachtens artikel 74/4, § 1, 1°, R.v.St.-wet worden de titularissen van een adjunct-mandaat van kamervoorzitter aangewezen door de algemene vergadering van de Raad van State uit haar leden. Het komt derhalve aan

de algemene vergadering van de Raad van State toe om de titels en de verdiensten van de kandidaten te beoordelen, waarbij de jaren ambtsanciënniteit en werkelijke ambtsuitoefening kunnen worden betrokken.

13. De verzoeker laat vervolgens nog gelden dat de ambtsanciënniteit "ook een rol (speelt) in andere aangelegenheden, aangezien de orde van benoeming tot staatsraad overeenkomstig de artikelen 26 en 27 van het reglement van orde van de Raad van State niet alleen de rang bepaalt 'in de vergaderingen en bijeenkomsten van de Raad van State', maar ook een rol speelt voor verscheidene andere belangrijke aspecten van het verdere loopbaanverloop in het ambt van staatsraad, zoals de toewijzing aan een bepaalde kamer en de materies die men in een bepaalde kamer kan behartigen".

14. Artikel 1 van het reglement van orde van de Raad van State, goedgekeurd bij besluit van de Regent van 15 april 1949, bepaalt:

> "Artikel 1. Ieder jaar maakt de eerste-voorzitter een lijst op van de leden van de Raad van State om de regeling van de dienst vast te stellen.
> Wanneer de noodwendigheden van de dienst zulks eisen, kan hij, in de loop van het jaar die lijst wijzigen."

De artikelen 26 en 27 van hetzelfde reglement van orde bepalen:

> "Art. 26. Door de Raad van State wordt een ranglijst gehouden, op dewelke in volgende orde worden ingeschreven:
> (…)
> De raadsheren van State, volgens de orde hunner benoeming tot raadsheer;
> (…)
> Art. 27. Deze lijst stelt de rang vast in de openbare plechtigheden, evenals in de vergaderingen en bijeenkomsten van de Raad van State."

15. Beslissingen zoals de toewijzing van een staatsraad aan een bepaalde kamer of de toewijzing in een kamer van bepaalde materies aan een lid van de kamer, zijn dan ook beslissingen die de goede werking van de dienst betreffen, en die worden genomen ongeacht de plaats die een staatsraad inneemt op de krachtens artikel 26 van het reglement van orde gehouden ranglijst.

16. Voorts kan het enkele feit dat de verzoeker ingevolge zijn latere benoeming tot staatsraad de tussenkomende partij moet laten voorgaan op de door de Raad van State gehouden ranglijst, in de openbare plechtigheden, evenals in de vergaderingen en bijeenkomsten van de Raad van State, niet als een voldoende benadeling of belang in de zin van artikel 19, eerste lid R.v.St.-wet worden beschouwd om een bij artikel 14 van dezelfde wet bedoeld beroep tot nietigverklaring te kunnen instellen.

17. Ambtshalve dient te worden vastgesteld dat de verzoeker niet meer doet blijken van het rechtens vereiste actueel belang.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. De verzoeker wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 175 euro.

De tussenkomende partij wordt verwezen in de kosten van de tussenkomst, begroot op 125 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 17 januari 2012, door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

Johan Bovin,	staatsraad, waarnemend voorzitter,
Wilfried Van Vaerenbergh,	staatsraad,
Pierre Barra,	staatsraad,

bijgestaan door

Vera Wauters,	griffier.

De griffier	**De voorzitter**
Vera Wauters	**Johan Bovin**